ОБЩИНА РОМАН
Регистрационен индекс и дата
0800-57 | 20.04.2023г.

Класификация на информацията:
ниво 0, TLP-WHITE

О Б Щ И Н А Р О М А Н

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГР.РОМАН

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГР. РОМАН
Регистрационен индекс и дата
Вх. № 84 / 20.04.23

Д О К Л А Д Н А З А П И С К А

ОТ

ВАЛЕРИ РОЛАНСКИ- КМЕТ НА ОБЩИНА РОМАН

ОТНОСНО: Стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование в Община Роман 2023-2027 г., изготвена в съответствие с Областна стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование 2023-2027 г., приета от Областна администрация Враца и РУО – Враца.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Областна администрация град Враца и Регионално управление на образованието – Враца стартираха дейности по изготвяне на стратегически документ за периода 2023-2027 г. На проведено заседание на 20.02.2023 г., Областен екип, в който участва и представител от Община Роман и на базата на изготвен анализ на предучилищното и училищното образование в общините, бе разработена и приета Областна стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование за периода 2023-2027 г.

Във връзка с гореизложеното предлагам на Общински съвет – Роман да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21,ал.2 от ЗМСМА и във връзка с чл. 21,ал.1, т. 12 от ЗМСМА, Общински съвет Роман

1. Приема Стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование на децата и учениците от Община Роман 2023–2027 г.

Приложение: Стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование в Община Роман 2023–2027 г.

ВАЛЕРИ РОЛАНСКИ
КМЕТ НА ОБЩИНА РОМАН

3130 Роман, бул. Христо Ботев № 132-136
тел.: 09123/20 64, факс: 09123/2369
e-mail: roman@roman.bg
web: www.roman.bg

СТРАТЕГИЯ

за развитие на предучилищното и училищното образование

в община Роман

(2023 – 2027)

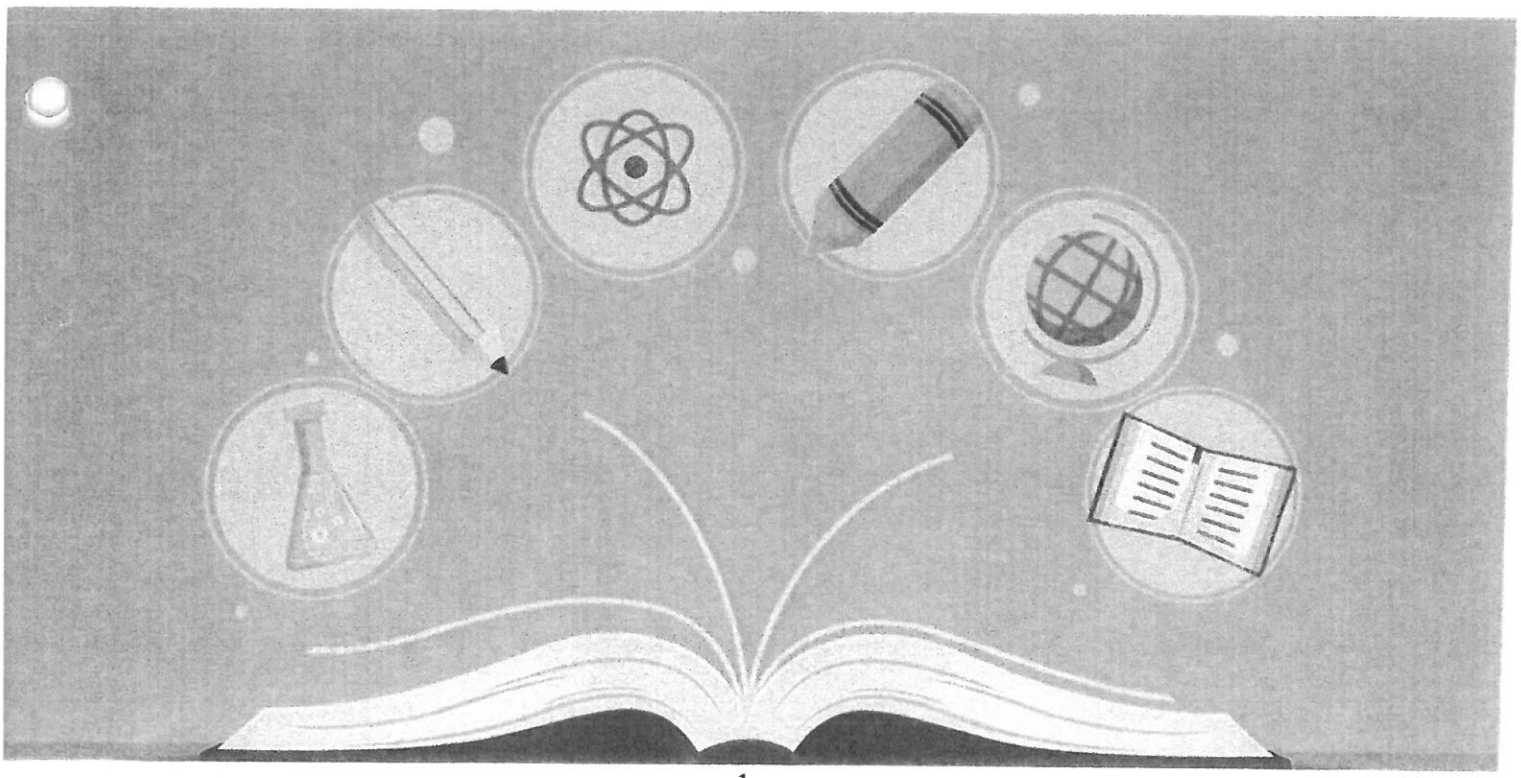

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД....3

АНАЛИЗ....4

I. Обща характеристика на община Роман....4

II. Информация и анализ на мрежата от образователни институции. Развитие и перспективи.5

III. Данни за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование на територията на общината. Тенденции и прогнози....9

IV. Ресурсна обезпеченост на системата на предучилищното и училищното образование на територията на общината. Лидерство....10

V. Информация и анализ на данните за материалната среда и условията за подкрепа на личностно развитие....11

VI. Заинтересовани страни и осъществени взаимодействия - с представители на бизнеса, институции и организации, в т.ч. НПО и др. 13

ВИЗИЯ 15

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ....16

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРИОРИТЕТНИТЕ ОБЛАСТИ И ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА....18

1. Ефективно включване, качествено образование и ориентация към придобиване на ключови компетентности....18

2. Квалифицирани, мотивирани и креативни педагогически специалисти....19

3. Ефективно взаимодействие с родителите 20

4. Оптимална образователна инфраструктура, съвременна и иновативна образователна среда....21

5. Обучение в професии в бъдещето....22

6. Учене през целия живот....23

7. Ефективно управление и мрежи 23

УВОД

Настоящата Стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование в община Роман (2023-2027) е разработена в периода април-декември, 2022 г.

Със заповед на областния управител на област Враца е сформиран областен екип, с участието на широк кръг заинтересовани страни, с цел изготвяне на областна Стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование в област Враца.

Какви бяха мотивите за създаване на стратегическия документ?

- Наличие на отделни стратегии/програми по ключови и важни области – професионално образование, превенция и ограничаване на отпадането от училище, подкрепа за личностно развитие на децата и учениците др. – разработени по различно време, с различен срок на действие и различен мониторинг (някои без) на изпълнението
- Идентифицирана необходимост от обща визия и дългосрочна регионална политика, обединяваща намеренията и действията на широк кръг от заинтересовани страни – РУО, общини, образователни институции, партньори на образователната система.

Стратегия за развитие на предучилищното и училищното образование в община Роман (2023-2027) цели чрез подходяща визия, изведени ключови области на въздействие, постижими цели и адекватни дейности за тяхното реализиране, измерими индикатори за успех, да бъде основата и моделът за развитието на образованието на територията на областта. Вярваме, че Стратегията ще осигури по-голяма стабилност и предсказуемост на системата, ще послужи за по-ефективното планиране на задачите и ресурсите през следващите години от страна на преките участници и ключовите ни партньори.

Документът стъпва върху задълбочен анализ на първоначално проучване на състоянието на общинските политики, на основните предизвикателства, силните страни и идентифицираните области на подобрение. Изведени са приоритетни области на въздействие и оперативни цели, а в приложения план за действие се съдържат конкретните дейности и мерки за реализиране на предложените интервенции.

Основна цел на предложените интервенции е мобилизиране на всички вътрешни ресурси и ефективно подкрепени от страна на бизнес, партньори и граждани след 4 години да постигнем по-добро качество на предучилищното и училищното образование в община Роман, подготвящо компетентни и функционално грамотни млади хора, с потенциал за пълноценна реализация, способни и мотивирани да работят за развитието и просперитета на община Роман..

Стратегията за развитие на предучилищното и училищното образование в община Роман (2023-2027) е съобразена с национални стратегически документи – България 2030, Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Р България (2021 – 2030), както и с регионалните и общински специфики.

ОБЩИНА РОМАН

I. Обща характеристика на община Роман

Община Роман е административно - териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Общината заема югоизточната част на област Враца в северозападна България. Общината включва 13 населени места: град Роман - административен център, 10 кметства и 2 кметски наместничества.

Град Роман отстои на 42 километра източно от областния център - град Враца, на 29 километра източно от град Мездра и на 120 километра североизточно от град София по републиканската пътна мрежа. Съгласно квалификацията на населените места, по смисъла на териториалното и селищно устройство, населените места в общината попадат в следните категории: един много малък град, седем малки села и пет много малки села.

По отношение на демографските процеси и икономическото развитие могат да бъдат очертани следните негативни тенденции:

- Ниска гъстота на населението;
- Задълбочаване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението и процесите на обезлюдяването на определени райони и села;
- Ясно изразена тенденция към намаляване на населението, отрицателен естествен прираст и застаряване;
- Интензивна емиграция предимно на млади хора и семейства в активна репродуктивна и трудоспособна възраст;
- Променящ се семеен модел с увеличаващо се предпочитание към съжителство без брак.

Данните показват влошена демографска картина като цяло и особено в селата, което е и най-сериозния проблем в бъдещото развитие на община Роман. Подобряването на икономическия облик е един от възможните начини за повлияване в положително отношение на очертаните тенденции. Съществено е значението на образованието като фактор за икономически растеж и заетост. Основен фокус на местните секторни политики в сферата на образованието и обучението е осигуряването на качествена образователна инфраструктура и качество на обучението, възпитанието и социализацията, осъществявани в образователните институции.

Население	мъже	жени	в град Роман		в селата	
5 068	2540	2528	мъже	жени	мъже	жени
			1 156	1 234	1384	1294
			общо : 2390		общо	2678

По данни от ДБТ-град Мездра - филиал Роман, към момента – юни 2022г.

- Общият брой безработни лица за община Роман към момента е 399, като процента на безработица за предходните години е както следва:

Община Роман	% безработица
2018 година	21,97
2019 година	21,67
2020 година	21,11
2021 година	17,4

През 2021г. в община Роман се осъществи въвеждане на задължителна предучилищна подготовка за 4 – годишните деца. С протокол 24/Решение 271 от 27.04.2021 година, бе приета задължителна подготовка за 4 годишните в ДГ „Зора“ гр. Роман с обособени групи в с. Камено поле и с. Радовене. Обхванати са максимален брой 4 годишни деца на територията на общината. Във връзка с настъпилата епидемична обстановка, последните 2 години, някой родители не желаеха децата им да бъдат записани в детска градина.

Силни страни:

- Наличие на опит, ресурси и подкрепяща материална среда в РЦПППО – Враца
- Изградена система за организация и координация между РУО – образователни институции - РЦПППО при осъществяване на работата с деца и ученици със СОП
- Разработена система от социални услуги на територията на областта, със съответни специалисти

Области на подобрение: подобрена образователна инфраструктура

II. Информация и анализ на мрежата от образователни институции. Развитие и перспективи

На територията на общината функционират 4 училища, от които едно държавно - Професионална гимназия по каменообработване – с. Кунино и 3 общински училища - СУ „Васил Левски“, гр. Роман; НУ „П. Р. Славейков“, гр. Роман и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, село Каменно поле. Защитено е училището в село Каменно поле, тъй като учениците нямат възможност да се обучават или ще трябва да изминават повече от допустимите километри, за да пътуват до най-близкото училище. Средищни са средното и началното училище в град Роман. На територията на община Роман към момента функционира една детска градина – ДГ „Зора“ гр. Роман с обособени групи: „Патиланци“ в с. Радовене и „Слънце“ в с. Камено поле.

В община Роман има добре функционираща система за предучилищно и училищно образование, възпитание и личностна подкрепа, които се осигуряват в детската градина и училищата. Образователната система е добре организирана, обезпечена с кадри и материално-техническа база и осигурява общообразователната и професионална подготовка на учащите се. Наличната мрежа от учебни заведения е с оптимизирана структура, съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието. Развитието на демографските процеси на територията на общината се отразяват негативно върху мрежата от учебни заведения. Училищната мрежата в общината вече е достигнала предела на оптимизация. Възможностите за получаване на средно образование в рамките на общината са ограничени. Липсата на училища с изучаване на чужди езици, технически и икономически специалности в община Роман води до преориентиране на учениците след седми и осми клас към други общини в и извън областта.

Професионалното обучение не е съобразено със спецификата на местната икономика, като продължава да се търси по-тясно обвързване на профилираните паралелки с икономическите приоритети на общината и търсенето на пазара на труда. Запазването на обучение по традиционни за училищата професии, въпреки затихването или закриването на определени производства, създава трудностите с намирането на работа и разминаване между придобитата квалификация и възможността за трудова реализация. Това води до известен отлив от професионалното образование на част от младите хора и търсене на възможности за учене и реализация извън границите на общината.

Професионалната гимназия по каменообработване е държавно училище по изкуствата към Министерство на културата на Република България. То е едно от 23-те училища от уникалното семейство на училищата по изкуство и култура в България. За учебната 2020/2021 г. се приемат ученици за: Професия „Каменоделец“ – Специалност “Каменоделство“. Специалността е защитена от държавата с Постановление № 111 на МС от 25.06.2018 г. /актуализиран списък с П-352-2018/.

За учебната 2020/2021 г. Средно училище „Васил Левски“ гр. Роман реализира прием съгласно, Заповед № РД-06-194/26-03.2020 г. на началника на РУО-Враца, по следните специалности:

1. Профилирана паралелка, профил „Природни науки“;
2. Професионална паралелка, професия „Работник в заведенията за хранене и развлечения“ – I СПК.

Оптимизирането на училищната мрежа следва да създаде предпоставки за финансиране на професионални училища, защитени професии, съобразно потребностите на общината, както и с внедряване на обучение чрез работа (дуално обучение). Т.е. наложителни са мерки за стимулиране на обучението по търсените на пазара на труда професии, степен на квалификациите, съобразно степента на развитие на местната икономика и заявените инвестиционни намерения, като продължава политиката за достъп до образование на учениците от специфични целеви групи.

Структурите на предучилищното образование в общината са добре развити. Осигуреността с детска градина, преподаватели и места в детската градина е много добра. Общата подкрепяща среда в детската градина и училищата се предоставя от съответните учители. Организират се дейности и изяви, съобразно интересите и способностите на децата и учениците. На територията на община Роман няма разкрити Центрове за подкрепа на личностното развитие и извънучилищни учреждения. Има функциониращ Център за обществен подкрепа, който се намира в сградата на общинска администрация.

През последните години се правят опити за навлизане на модерните технологии в учебния процес, но резултатът е противоречив. Кризата с COVID-19 принуди учителите и учениците да се пренастроят бързо към дистанционна форма на обучение. Това доказва необходимостта от интервенции на всички нива на образователната система за повишаване на цифровата грамотност на учениците и избягване на така нареченото цифрово изключване.

Предвид негативните демографски тенденции за страната, нивото на образователните характеристики на населението е ключова предпоставка
за качеството на човешкия ресурс. Тенденциите, които ще окажат влияние върху сектора на образованието през следващите години отразяват основните изисквания за равнопоставен достъп до качествено образование на всички равнища и за всички социални групи и по-добро

Данни към 2021 година за образователните институции	ДГ „Зора“	НУ „П.Р. Славейков“	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Камено поле	СУ „Васил Левски“	ПГКО с. Кунино
-данни за броя на деца подлежащи за предучилищна група и първи клас; има ли данни колко от тях са обхванати	ПГ-2021г.-24 деца; и 38 деца за първи клас	36	6	-	-
- данни за отпадане на ученици	–	Няма	1 поради отсъствия по неуважителни причини	Няма	няма
- данни за реинтегриране на отпадналите ученици	–	Няма	0	Няма	-2 бр.
- данни за работа с родители	Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“	Работа по проект „Всеки ученик ще бъде отличник“ и проект „Ръка за ръка в света на науката, изкуството и спорта“	Разговори с родители, провеждане на срещи	Работа на проекти и национални програми	Активна работа с родители от маргинализирани групи
- данни за извънкласни дейности	–	12 групи по Наредбата за Приобщаващо образование; 13 групи по проект „Ръка за ръка в света на науката, изкуството и спорта“; Работа по проект „Всеки ученик ще бъде отличник“	1 група	Работа на проекти и национални програми	Включени 30 ученика по сключен административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез водено от общностите местно развитие BG05M2OP001-3.021 МИГ Луковит – Роман „Подобряване на достъпа и повишаване на мотивацията на ученици от маргинализирани групи за включване в системата на професионалното образование” по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) 2014-2020 г. с наименование на проекта „Атлас на каменоделеца“ и Рег. № на договора BG05M2OP001-3.021-0001-C0;
- данни за обучение на учители и директори в мултикултурна среда;	1 учител	Участие в обучение на всички учители и директора на тема „Работа в мултикултурна среда“	0	-	няма
- данни за ограмотяване на малограмотни и неграмотни възрастни;	–	-	0	Не	няма
- данни за завършили висше образование и колежи младежи от ромски произход;	–	-		Не	няма

- данни за наличие и дейността на образователните медиатори /брой/;	1бр.по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“	1 образователен медиатор и 1 социален работник	1	1	няма
-данни за превенция на отпадане от училище;	–	Изработен план в училището	Допълнителна работа за преодоляване на пропуски , посещения на адрес, извънкласни дейности, осигуряване на помагала и устройства за ОРЕС	Няма отпаднали	1 бр. ученик върнат в дневна форма на обучение
-данни за иновативни модели и практики;	25 деца от ДГ“Зора“ участват в проект“Активно приобщаване в системата на ПУО.	Избиране на ученици наставници		-	-
-данни за вторична сегрегация;	–	-		-	няма
- данни за наличие на сегрегирани училища;	–	-		-	няма
- данни за изграждане на образователни услуги в общността;	–	-		Работа на проекти и национални програми	
- статистически данни за завършване на деца и ученици от уязвимите групи на основно, средно и продължаване на висше образование	–	-		-	няма
- брой висшисти	–	-		-	-

Силни страни:

- Добре функциониращa мрежа от образователни институции, със създадени благоприятни общи условия за обучение, възпитание и социализация.
- Взаймодействие между институциите за ефективна работа и постигане на резултати.
- Осигурен безплатен транспорт, с оглед превенция на преждевременно напускане на училище.

Области на подобрение: подобрена спортна инфраструктура

- Изградени спортни игрища и благоустрояване на дворното пространство на СУ „Васил Левски“
- Изградена площадка за БДП – СУ „Васил Левски“
- Обновени групи и дворни пространства в ДГ „Зора“ и филиала в с. Камено поле

III. Данни за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование на територията на общината. Тенденции и прогнози

Актуалната мрежа от образователни институции в община Роман включва 1 детска градина, 4 училища, разпределени съгласно приложената таблица.

№	Име на училището /ДГ	Местоположение	Вид
	Училища		
1.	НУ „П.Р.Славейков"	гр. Роман	начално
2.	ОУ „Св.св.Кирил и Методий"	с. Камено поле	основно (защитено)
3.	СУ „Васил Левски"	гр. Роман	средно
4.	ПГКО	с. Кунино	у-ще по изкуствата- 8-12 кл.
	Детски градини		

В училищата е въведена целодневната организация на учебния процес. Това е ефективна мярка за подобряване качеството на образование, като особено ясно е изразен ефектът по отношение на учениците от рискови групи. Възможностите, които се предоставят на учениците за развитие на техните интереси, са разграничени в зависимост от това дали се предоставят от училището, по програми /проекти на МОН или чрез извънучилищни институции.

Информация по учебни години за:	**2021/2022**	**2020/2021**	**2019/2020**	**2018/2019**
Общ брой деца в задължителна предучилищна възраст	117	115	117	116
Общ брой ученици в задължителна училищна възраст	400	395	415	416
Брой деца и ученици в риск	36	28	31	28
Брой деца и ученици с изявени дарби	1	1	1	1
Брой деца и ученици с хронични заболявания	4	5	4	3
Брой деца и ученици със СОП	77	84	85	76
Брой пътуващи деца и ученици	165	158	163	180
Брой деца и ученици, чиито родители са в чужбина	49	38	36	32
Брой отпаднали в задължителна възраст (7-16)	0	1	0	2
% на обхвата за 7 - 16 годишни	100	97	100	94
% на обхвата за 6 годишни	100	100	100	100
% на обхвата за 5 годишни	100	100	100	100
% на обхвата за 4 годишни *(за общините с решение на ОбС)*	100	100	100	100
% на учениицте, включени в целодневна организация на учебния ден *(за учениците от I до VII клас)*	95	91	91	89
% деца и ученици, включени във форми за развитие на интереси - СПОРТ	30	30	20	25
% деца и ученици, включени във форми за развитие на интереси - ИЗКУСТВО	30	30	30	30

% деца и ученици, включени във форми за развитие на интереси - НАУКА	45	35	25	20

Силни страни: - Кариерно ориентиране като част от общата подкрепа на учениците

- Развити способности на учениците и повишена мотивация, чрез включване в дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности.
- Клубове по интереси
- Добра физическа и архитектурна среда в образователните институции в община Роман.

Области на подобрение: Подобрена образователна среда и активно участие на деца и ученици в дейности по интереси и проекти.

IV. Ресурсна обезпеченост на системата на предучилищното и училищното образование на територията на общината. Лидерство

Информация по учебни години за УЧИЛИЩАТА: СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ"/ НУ „ПЕТКО Р. СЛАВЕЙКОВ"/ ПГКО С.КУНИНО / ОУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ" С. КАМЕНО ПОЛЕ	2021/2022	2020/2021	2019/2020	2018/2019
Общ брой на педагогическите специалисти	78,5	77,5	77,5	77,5
Брой на педагогическите специалисти до 35 години	14	8	12	6
Брой на педагогическите специалисти от 36 до 55 години	41	43	40	39
Брой на педагогическите специалисти от 56 до 60 години	22	23	27	26
Брой на педагогическите специалисти над 60 години	3	5	4	3
Брой неправоспособни педагогически специалисти	3	2	2	2
Учебни предмети, по които преподават неправоспособните учители	География и икономика, ИТ, математика, изобразително изкуство	География и икономика, ИТ, математика, изобразително изкуство	География и икономика, ИТ, математика, изобразително изкуство	География и икономика, ИТ, математика, изобразително изкуство
Брой непедагогически персонал	28	27	26	26
Брой образователни медиатори	2,5	2,5	2,5	1,5
Брой помощници на учителя	3	3	3	2

Информация по учебни години за ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ: ДЕТСКА ГРАДИНА ЗОРА РОМАН	2021/2022	2020/2021	2019/2020	2018/2019

Общ брой на педагогическите специалисти	14	14	15	15
Брой на педагогическите специалисти до 35 години	2	2	2	2
Брой на педагогическите специалисти от 36 до 55 години	9	9	10	10
Брой на педагогическите специалисти от 56 до 60 години	-	-	-	-
Брой на педагогическите специалисти над 60 години	3	3	3	3
Брой неправоспособни педагогически специалисти	-	-	-	-
Брой непедагогически персонал	18	21	21	22
Брой образователни медиатори	-	-	-	-
Брой помощници на учителя	-	-	-	-

Силни страни:

- Екипна работа между учители и други педагогически специалисти
- Изграден работещ модел за предоставяне на допълнителна подкрепа за премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Области на подобрение: Квалифициран педагогически персонал, осигуряващ качествено образование на деца и ученици.

V. Информация и анализ на данните за материалната среда и условията за подкрепа за личностно развитие

Приобщаването е труден, продължителен и необходим процес на промяна и подобряване на условията в училището/детската градина, с насока образованието да стане по-достъпно, атрактивно и полезно за по-широк кръг деца и ученици. Нужна е много по-голяма гъвкавост на системата – необходимо е не детето да се „вмести“ в образователната институция, а тя да го приеме с неговите различия и да премахне бариерите пред неговото обучение, възпитание и социализация. Подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

В общината функционира Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Дейността й обхваща организацията и координацията на социално-превантивната работа на територията на общината. Предвидените в закона възпитателни мерки не носят наказателно-правни последици. В община Роман има четири одобрени читалища в община Роман – гр.Роман, с.Кунино, с.Синьо бърдо, с. Струпец – работещи по Програма ”Глобални библиотеки”, в резултат на което е разширен достъпа на младежите от малките населени места до интернет-услуги в селата.

Относно достъпът на архитектурната среда в образователните институции рампа е изградена в СУ „Васил Левски“- град Роман, подемна платформа няма в нито една от образователните институции. Достъпността до помещения и пространства е частична– безопасни парапети има в СУ „Васил Левски“ град Роман и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ –

с. Камено поле. В класните стаи и кабинети са създадени условия за деца и хора с увреждания в СУ „Васил Левски“ и НУ „П.Р. Славейков“- град Роман. Общите помещения – зали, аули, столови, физкултурни салони и други са пригодни за деца и хора с увреждания единствено в СУ „Васил Левски“- град Роман.

Достъпни и пригодни за деца и хора с увреждания санитарно-хигиенни помещения има само в СУ „Васил Левски“ .

Социалната услуга **Преходно жилище**, открита в началото на 2011г., предоставя възможност на млади хора в риск да ползват услуги след навършване на 18 години до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.Преходното жилище провежда целенасочени мерки за социална интеграция и подготовка на младите хора за интегрирането им в общността.

Социалната услуга от резидентен тип - **ЦНСТ-1 и ЦНСТ-2 в КСУДС-гр.Роман** се предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. Дейностите, реализирани с младежите от екипите на КСУДС и КСУДУ, са насочени към провеждане на конкретна работа, която да ги подготви за самообгрижване извън институцията .Работи се и за насочването им към СУПЦ, където те да могат да получат подходящо професионално образование и социално включване.

Достъпна архитектурна среда																					
								Спортна база								Столово хранене *(за училища)*		Транспорт		
Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания															
Достъпен вход		Достъпност до помещения и пространства				Брой училища и ДГ, в които са създадени условия в класни стаи и кабинети за деца/ученици в увреждания	Брой училища и ДГ, в които е осигурена използваемост на общи помещения - зала, аула, столова, физкултурен салон и др. за деца/ученици с увреждания	Брой достъпни и пригодни за хора с увреждания санитарно-хигиенни помещения	Брой физкултурни салони	Брой спортни площадки	Брой спортни съоръжения	Брой библиотеки	Брой действащи лаборатории по природни науки	Брой STEM кабинети	Брой учебни работилници	В самостоятелен стол	Чрез кетъринг	Брой училища и ДГ, за които транспортът е организиран чрез автобус към училището/ДГ	Брой училища и ДГ, за които транспортът е организиран чрез автобус към общината	Брой училища и ДГ, за които транспортът е възложен на превозвач/превозвачи
Брой рампи	Брой подемни платформи	Брой училища и ДГ, в които има монтирани безопасни парапети	Брой училища и ДГ с поставена нехлъзгава настилка	Брой училища и ДГ, в които са поставени тактилни ивици	Брой подемни платформи																
1	0	4	0	0	0	1	0	2	4	5	3	2	0	0	4	2	2	0	3	0	

Видно от гореизложеното, по отношение на достъпността на материалната среда в образователните институции в община Роман са налице много резерви за превръщането й в подкрепяща и благоприятна за всички деца и ученици, в т.ч за децата и хората с увреждания.

Спортната база е в по-удовлетворително състояние, макар да е далеч от оптималната материална среда за спортни дейности.

Компютърни кабинети са изградени във всички училища, но в ДГ няма. По отношение на столовото хранене е осигурен кетъринг за учениците, а в СУ „Васил Левски“ и ПГКО с. Кунино има самостоятелен стол, а по отношение на транспорта за всички ученици, които живеят извън град Роман, е осигурен безплатен транспорт.

Силни страни: Изградена работеща общинска система за подкрепа за личностно развитие, включваща приобщаваща инфраструктура (сътрудничество с доставчици на социални услуги и МКБППМН) и необходими специалисти в областта на приобщаващото образование.

Области на подобрение: Развитие и усъвършенстване на съществуващите практики при предоставянето на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

VI. Заинтересовани страни и осъществени взаимодействия - с представители на бизнеса, институции и организации, в т.ч НПО и др.

Привличането и задържането на младите генерации за живот и работа в малките населени места и общини са приоритет на националната демографска политика за новия програмен период 2021-2027 г. Тенденциите в демографските процеси и изменението в броя и основните структури на населението оказват силно негативно влияние върху основните системи на обществото: икономическата, образователната, здравноосигурителна и системата за социална защита. Демографските събития се отразяват в голяма степен върху развитието на икономическата и социалната среда. Високообразованите млади хора от общината продължават да търсят реализация в големите градове на България, а част от тях и в чужбина. Повечето млади хора над 20 години проявяват интерес към временна трудова миграция в чужбина - те са преди всичко със средно образование и/или без трудова квалификация. Все още липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители и след това да им осигуряват работа. Голяма част от работещите млади хора са демотивирани от заплащането и условията на труд в местните предприятия и административни структури. Много млади хора в общината участват в спортни клубове, танцовите състави и други творчески групи. Училищата и читалищата си остават естественото място за образователни и възпитателни дейности с младите хора. Относно кариерното развитие на младите хора в общината е необходимо да се създадат политики, подпомагащи кариерната им ориентация, което би облекчило включването на нетрудоспособните млади хора в системата на трудовата заетост. Необходимо е да се положат усилия относно плавното преминаване на младите хора от учебната скамейка към пазара на труда чрез разширяване на програмите за стажове и практики в реалния сектор.

Общината работи в добро сътрудничество с бизнеса в региона, като оказва съдействие на инвеститори при административни режими и комуникация с институции. Икономиката на община Роман има аграрно-промишлен характер. Структуроопределящи производства са: селско стопанство; преработваща промишленост, търговия, услуги, ресторантьорство. За икономическата активност в община Роман може да се съди по броя на регистрираните фирми. Броят на предприятията в общината към 2022г. е малък и се запазва относително постоянен през последните години. Най-много фирми развиват дейност в сектора на търговията и услугите (38%), следват ги предприятията в селското стопанство (14%) и ресторантьорство (12%). Около 40% от действащите фирми работят в сферата на търговията и услугите. Това са предимно магазини и заведения. На територията на общината има изградени и два склада за търговия на едро. В община Роман се развива предимно „Преработваща промишленост”, като водещо значение за местната икономика имат предприятията в подотраслите: металообработване и хранително – вкусова промишленост. По-големи предприятия на територията на общината са:

¬ „МЕТИЗИ" АД - предприятие за производство на стоманени телове и въжета. Произвежда телове от ниско и високовъглеродни стомани с различно предназначение; стоманени въжета с различни конструкции и предназначение - с органична или с метална сърцевина; сапани, оградни мрежи - черни и поцинковани; тъкани сита и ситови повърхности; гвоздеи с общо предназначение и гвоздеи за бетон; неизолирани алуминиеви и алуминиево - стоманени проводници.

¬ ЕТ „Соня Георгиева - Ники'93" - Търговска верига и складове на едро;

¬ „УАЙЪР ТРЕЙД „ЕООД - произвежда и предлага на пазара тел, изделия от тел и заварени мрежи.

¬ „ЗЪРНОХРАН" ЕООД - отглеждане, преработка и съхранение на всички видове селскостопански култури

¬ „БМП ГРУП" ЕООД - вътрешна и външна търговия, производство, преработка и търговия с всички видове селскостопанска продукция

¬ „САДАС" ООД – добив на скално облицовъчен материал

¬ „ДОМЕН СЕНТ ЖОРЖ" – лозов масив за производство на грозде и вина

¬ „ГЕОНИД" ЕООД – дърводобив и други

Около 40% От действащите фирми работят в сферата на търговията и услугите. Това са предимно магазини и заведения. На територията на общината има изградени и два склада за търговия на едро.

Силни страни:

1. Добре развита и материално обезпечена образователна инфраструктура;
2. Изградени добри взаимодействия с институции и партньори във връзка с обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование в т.ч. на деца и ученици от уязвими групи;
3. Опит в подготовката и изпълнението на проекти и инициативи, финансирани със средства от ЕС;
4. Ефективна и разнообразна система от социални дейности и услуги
5. Единствената в Р. България Професионална гимназия по каменообработване с. Кунино, община Роман
6. Квалифициран педагогически персонал, осигуряващ качествено образование на деца и ученици.

Области на подобрение: Подобрена образователна архитектурна среда и спортна инфраструктура, изграден опит в изпълнението на програми, проекти и инициативи от ЕС, наличие на класифицирани кадри, които да осигуряват добра подготовка в учебния процес.

ВИЗИЯ

Качествено предучилищно и училищно образование, ефективно подкрепено от бизнес, граждани и партньори, подготвящо компетентни и функционално грамотни млади хора, с потенциал за пълноценна реализация, способни и мотивирани да работят за развитието и просперитета на област Враца.

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

1. **Ефективно включване, качествено образование и ориентация към придобиване на ключови компетентности**
   - 1.1. Създаване на работещи приобщаващи политики на училищно, общинско и регионално ниво за ефективно включване и участие в образователния процес на децата и учениците
   - 1.2. Подобряване качеството на предоставяното образование: повишаване на резултатите от обучението на учениците и ориентация към придобиването на ключови компетентности
   - 1.3. Качествена оценка на индивидуалните образователни потребности и индивидуализация на подкрепата за личностно развитие
   - 1.4. Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции
2. **Квалифицирани, мотивирани и креативни педагогически специалисти**
   - 2.1. Повишаване на авторитета, социалния статус и квалификацията на учителите
   - 2.2. Подобряване на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти
   - 2.3. Повишаване на комуникативните умения на учителите
   - 2.4. Повишаване на квалификацията на образователните медиатори относно работа с родители, деца и ученици
   - 2.5. Изграждане на мрежи от професионални общности за споделяне на успешни практики
3. **Ефективно взаимодействие с родителите**
   - 3.1. Подобряване на информираността на родителите относно дейностите в образователните институции
   - 3.2. Разширяване на формите и методите на взаимодействие с родителите
   - 3.3. Взаимодействие с родителите за намаляване на проявите на агресия и неприемливо поведение на децата и учениците
4. **Оптимална образователна инфраструктура, съвременна и иновативна образователна среда**
   - 4.1. Адаптиране образователната инфраструктура към реалната необходимост в населените места и общините и създаване на условия за устойчивост
   - 4.2. Сигурна, съвременна и иновативна образователна среда Модернизиране на спортната база в образователните институции
5. **Обучение в професии на бъдещето**
   - 5.1. Внедряване на нови професии, ориентирани към нуждите на пазара на труда и развитието на обществото
   - 5.2. Осъществяване на обучение, свързано с прехода към цифрова и зелена икономика

5.3. Активизиране на взаимодействието с бизнеса във връзка с подготвянето на кадри, адекватни на потребностите на пазара на труда

5.4. Взаимодействие с висши учебни заведения във връзка с обучение по нови професии и специалности

6. Учене през целия живот

6.1. Популяризиране на възможностите за учене през целия живот

6.2. Осигуряване на условия за осъществяване на ученето през целия живот

6.3. Създаване на условия за продължаване на образованието в следваща степен в област Враца

7. Ефективно управление и мрежи

7.1. Модернизиране на методите за управление на образователните институции

7.2. Включване на образователните институции в мрежи

7.3. Привличане на работодателите в мрежи за въвеждане на иновации в сферата на професионалното образование и обучение

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

по приоритетните области и оперативните цели

за изпълнение на Стратегията за развитие на образованието в община Роман (2023 – 2027)

Институция: Община Роман

Приоритетни области, оперативни цели, дейности	Срок за изпълнение	Координатор/ отговорник	Партньори	Индикатори за изпълнение	Източници на финансиране
1. Ефективно включване, качествено образование и ориентация към придобиване на ключови компетентности					
7.4. Създаване на работещи приобщаващи политики на училищно, общинско и регионално ниво за ефективно включване и участие в образователния процес на децата и учениците					
1.Реализиране на информационна кампания за промяна на обществените нагласи относно съдържанието и целите на съвременното образование, включително необходимостта от целенасочено изграждане на умения за успешна професионална реализация в условията на XXI в. - родители, бизнес, учители, ученици са информирани за актуалната дефиниция на качествено образование	2023-2027г.	МОН	Училища, ДГ, Община, РУО и други		
2. Ефективно взаимодействие между институциите за по пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст	постоянен	РУО	Всички заинтересовани институции		
7.5. Подобряване качеството на предоставяното образование: повишаване на резултатите от обучението на учениците и ориентация към придобиването на ключови компетентности					
1.Развитие на ключови компетентности и умения за живот през 21 век чрез средствата и формите на различни изкуства, науки, технологиите и спорта	2023-2027г.	Образователни институции	РУО, Община		

2.Акцентиране върху формиране на научна, финансова, дигитална , медийна грамотност и дух на предприемчивост и иновации	2023-2027г.	РУО	Образователни институции		
7.6. Качествена оценка на индивидуалните образователни потребности и индивидуализация на подкрепата за личностно развитие					
1.Споделяне на добри практики при прилагането на индивидуалния подход при обучението на децата	2023-2027г.	Всички образователни институции	Община, РУО		
7.7. Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции					
1.Споделяне на успешни училищни политики за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация	2023-2027г.	Всички образователни институции	Община, РУО		
2. Квалифицирани, мотивирани и креативни педагогически специалисти					
2.1. Повишаване на авторитета, социалния статус и квалификацията на учителите					
1.Създаване на обществена комисия с представители на различните ключови партньори (включително образователни и педагогически специалисти, родители, деца и ученици, представители на индустрията) със задача да разработи балансирани критерии и категории за идентифициране на учители с високи постижения и професионализъм във всяка категория	2023-2027г.	Община Роман	Представители на бизнеса, родители, образователни институции и социални услуги и други.		
2.2. Подобряване на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти					
Провеждане на обучения за подобряване на дигиталните компетентности на учителите на ниво община от техни колеги-специалисти.	2023-2027г.	Образователни институции	РУО, МОН		
2.3. Повишаване на комуникативните умения на учителите					
1.Провеждане на обучения за подобряване на комуникативните умения – обмяна на	2023-2027г.	РУО, Директори	Образователни институции		

опит между институциите и включване в обучения на друго ниво					
2.4. Повишаване на квалификацията на образователните медиатори относно работа с родители, деца и ученици					
1.Повишаване компетентностите на образователните медиатори за работа в образователна мултикултурна среда – включване в обучения.	2023-2027г.	Образователна институция	РУО и други		
2.5. Изграждане на мрежи от професионални общности за споделяне на успешни практики					
1.Развитие на култура за иновации, креативност и добри практики чрез обединяването на детски градини и училища в мрежи и на учителите в общности	2023-2027г.	Образователни институции	РУО, Община Роман		
3. Ефективно взаимодействие с родителите					
3.1. Подобряване на информираността на родителите относно дейностите в образователните институции					
1.Информационни кампании, срещи и други практики за информиране на родители относно дейността на учебния процес – създаване на родителски групи в образователните институции и създаване на родителски съвет, който да информира и разяснява на всички родители.	2023-2027г.	Директори, Община Роман	Родители, образователни институции		
3.2. Разширяване на формите и методите на взаимодействие с родителите					
1.Съвместна работа между родители и учители за адаптиране на децата към образователната система и създаване и развиване на мотивация за учене	2023-2027г.	Образователни институции	Родители, учители, неправителствени организации		
3.3. Активно включване на родителите в образователни инициативи					
1.Включване на родителите в тържества и училищни празници	2023-2027г.	Образователни институции	Родители		

2.Създаване на нов тип отношения на сътрудничество със семейството чрез нетрадиционни форми :"Ден на отворените врати , обособяване на библиотека за родителите, клуб на родителите, „Поща" и др.	2023-2027г.	Образователни институции	Родители		
3.4. Взаимодействие с родителите за намаляване на проявите на агресия и неприемливо поведение на децата и учениците					
Включване на родителите в информационни кампании и отбелязване на дни с такава насоченост.	2023-2027г.	Образователни институции, Община Роман, МКБППМН	Родители, Директори и др.		
4. Оптимална образователна инфраструктура, съвременна и иновативна образователна среда					
4.1. Адаптиране на образователната инфраструктура към реалната необходимост в населените места и общините и създаване на условия за устойчивост					
1.Осигуряване на модерна, сигурна , достъпна и екологична среда в образователните институции	2023-2027г.	МОН, РУО, Директори	Община, Проекти, МИГ		
4.2. Модернизиране на материалната база в детските градини					
1.Обогатяване на специализирана подкрепяща образователна среда – оборудване и обзавеждане на ресурсни, сензорни и др. кабинети , съобразно нуждите на деца и ученици	2023-2027г.	Директор	Неправителствени организации, проекти,		
4.3. Модернизиране на спортната база в образователните институции					
1. Участие в проекти за модернизация на спортни площадки и създаване на благоприятни условия за спорт в образователните институции -Изграждане на съблекални към физкултурен салон на СУ „Васил Левски" гр. Роман. -Естетизация на училищния двор и саниране на сградата на училището – НУ „Петко Р. Славейков" гр. Роман	2023-2027г.	Директори, Община, МОН	Образователни институции МИГ Луковит - Роман		

4.4. Иновации и дигитализация в образователните институции					
1.Развитие на вътрешните и външни училищни мрежи за осигуряване на бърз и надежден достъп до дигитални ресурси 2. Модернизиране на материалната база на образователните институции - осигуряване на интерактивни дисплей и други иновативни техники за създаване на иновативен образователен процес.	2023-2027г.	Директори, РУО	Община Роман, МОН, Неправителствени организации		
5. Обучение в професии на бъдещето					
5.1. Внедряване на нови професии, ориентирани към нуждите на пазара на труда и развитието на обществото					
1.Достъп на младите хора до качествено образование свързано с дигиталната трансформация, с акцент върху природните и математическите науки с цел адаптиране към възникващите нови професии.	Постоянен	РУО, МОН	Образователни институции, Общини, Бизнес, Неправителствени организации		
2.Модернизиране на кабинети с професионална насоченост в развитието на обществото. -Изграждане на работни помещения за учениците от професионалните паралелки – работни кухни, стаи за практика, работилници и други.	2023-2027г.	Директори, МОН, РУО	Община, Проекти, МИГ		
5.2. Осъществяване на обучение, свързано с прехода към цифрова и зелена икономика					
5.3. Активизиране на взаимодействието с бизнеса във връзка с подготвянето на кадри, адекватни на потребностите на пазара на труда					
1.Информационни кампании, свързани с новите професии и обучаване на кадри, спрямо търсенето на пазара на труда.	2023-2027г.	Работодатели, фирми и други	Община Роман, Директори, РУО		
2.Създаване и развитие на партньорства между бизнеса и образованието за провеждане на ученически практики и обмен на ресурси	2023-2027г.	Директори, Бизнес	Работодатели, Неправителствени организации, Община, РУО		
5.4. Взаимодействие с висши учебни заведения във връзка с обучение по нови професии и специалности					
1.Активна комуникация м/у образователните институции и висшите учебни заведения, с цел обстойно	20223-2027г.	Висши училища, Директори	Образователни институции		

разясняване за някои нови професии и специалности и нуждата от тях.					
6. Учене през целия живот					
6.1. Популяризиране на възможностите за учене през целия живот					
1.Популяризиране на ученето през целия живот сред всички слоеве на населението като фактор за личностно развитие, устойчива заетост и социално включване	2023-2027г.	РУО, МОН, Община	Образователни институции		
6.2. Осигуряване на условия за осъществяване на ученето през целия живот					
1.Създаване на фонд за финансиране на участия в национални и международни състезания за ученици с високи резултати в различни области на науката, изкуството и културата; Подкрепа за домакинстване на форуми и състезания за талантливи млади хора	2023-2027г.	РУО, Община,	Неправителствени организации, Бизнес МКБППМН		
6.3. Създаване на условия за продължаване на образованието в следваща степен в област Враца					
1.Съгласуваност на действията на заинтересованите институции за предоставяне на възможности за учене през целия живот	2023-2027г.	МОН	Заинтересовани страни		
7. Ефективно управление и мрежи					
7.1. Модернизиране на методите за управление на образователните институции					
1.Въвеждане на образователни иновации в организацията , управлението, образователното съдържание, методи на преподаване и образователна среда.	2023-2027г.		МОН РУО		
7.2. Включване на образователните институции в мрежи					
1.Изграждане на мрежа за професионална подкрепа и обмен на добри практики между образователни медиатори, консултанти , помощници на учителя и помощник възпитатели.	2023-2027г.	МОН	РУО, Образователни институции		

7.3. Привличане на представителите на работодателите в мрежи за въвеждане на иновации в сферата на професионалното образование и обучение					
1.Провеждане на проучвания сред работодателите на секторно, областно и национално ниво за потребностите на пазара на труда от необходими умения и квалификация.	2023-2027г.	МОН, РУО	Бизнес, Община		
2.Разработване и прилагане на нов /Списък/ на професиите в професионалното образование и обучение	2023-2027г.	МОН	РУО, Община		
3.Насърчаване интереса към професионалното образование по приоритетни професии и по специалности с прогнозиран бъдещ недостиг на пазара на труда	2023-2027г.	МОН, РУО	Община , неправителствени организации		